

Показатели	Фонд на работната заплата		% на изпълнение
	план	отчет	
1. Стокооборот (в лв.)	1,000,000	1,300,000	130
2. Фонд на раб. заплата (в лв.)	100,000	120,000	120
3. Абсолютна икономия или преразход (в лв.)	—	— 20,000	—
4. Относителна икономия или преразход (в лв.)	—	+ 10,000	—

Фондът на работната заплата през отчетния период е по-голям, отколкото е през плановия период, което показва, че имаме абсолютен преразход $120,000 - 100,000 = 20,000$ лв. Този преразход обаче не може направо да се приеме като отрицателно икономическо явление. Ако той е извършен, за да се получи едно преизпълнение на плана за стокооборота с по-голям процент от преизпълнението на плана за фонда на работната заплата, трябва да се счита оправдан и в такъв случай се получава относителна икономия. За да изчислим каква е относителната икономия, трябва да коригираме плановия фонд на работната заплата с процентното преизпълнение на плана за стокооборота, тъй като при запланиваната средна изработка, за да се получи отчетният стокооборот, трябва плановият фонд на работната заплата да се увеличи със същия процент, с който е преизпълнен планът за стокооборота. При съпоставката на така коригирания планов фонд на работната заплата с фактическия се получава относителна икономия или преразход.

Или, изхождайки от данните в нашия пример, относителната икономия е $(\frac{100,000 \times 130}{100} - 120,000) = 130,000 - 120,000 = 10,000$ лв.

От направеното изчисление е очевидно, че изпълнението на плана за фонда на работната заплата трябва да се разглежда в непосредствена връзка с изпълнението на плана за стокооборота, като се има пред вид, че съществува следната взаимозависимост помежду тези два показателя.

Относителна икономия на фонда на работната заплата имаме при следните случаи: а) Ако планът за стокооборота е изпълнен, а планът за фонда на работната заплата не е изпълнен; б) Ако планът за стокооборота е преизпълнен с по-голям процент от изпълнението на плана за фонда на работната заплата; в) Ако планът за стокооборота не е изпълнен с по-малък процент от процентното неизпълнение на плана за фонда на работната заплата.

При обратна взаимозависимост на горната винаги имаме относителен преразход.

Важен момент при анализа на фонда на работната заплата се явява и изучаването на неговата динамика (развитие) през различните периоди. При социализма фондът на работната заплата на търговските работници постоянно нараства. Това нарастване се обуславя на първо място от непрекъснатото увеличаване на средната работна заплата на търговските работници, което говори за постоянното подобряване на тяхното материално положение.